Fikus Ginseng

Ficus microcarpa

I korthet

- *Ficus microcarpa* – mullbärsväxter (Moraceae); i handeln även känd som ginsengfikus.
- Hemmahörande från Indien över södra Kina och Sydostasien till norra Australien.
- Vintergrönt fikonträd med blanka, mörkgröna, läderartade blad.
- Bildar luftrötter och kan som fröplanta utveckla en tjock, knölig rot.
- Står ljust inomhus året runt, på vintern vid minst cirka 15 °C; på sommaren gärna ute.
- Robust och tål beskärning bra; mjölksaften kan irritera huden, och fikonarter räknas som giftiga för hundar och katter.
- Fröna strös på ytan utan förbehandling och gror efter cirka 3–7 veckor vid 20–26 °C.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av Fikus Ginseng har du grunden till en robust, vintergrön inomhusbonsai som du själv formar från den första groddplantan. De pyttesmå fröna brukar gro efter 3–7 veckor. Groddplantorna växer förhållandevis snabbt, och redan efter det första året kan du börja klippa tillbaka de nya skotten. Den tjocka, knöliga roten och luftrötterna utvecklas långsamt under åren.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Ficus microcarpa är ett vintergrönt fikonträd i familjen mullbärsväxter. På engelska kallas den bland annat Chinese banyan och Indian laurel fig, och i handeln säljs den ofta som ginsengfikus. Arten är hemmahörande i ett stort område från Indien och Sri Lanka över södra Kina, Taiwan och södra Japan till Sydostasien och norra Australien. I naturen blir den ett stort träd med bred krona, och med åldern skickar grenarna ner luftrötter som blir nya stammar när de når marken. Bladen är blanka, mörkgröna och läderartade. ”Ginseng” är ingen sort utan en växtform: Fröplantor bildar en tjock, knölig rot som påminner om en ginsengrot. De ginsengfikusar som säljs i butikerna har odlats i marken i flera år, grävts upp så att roten syns och ofta ympats med ett annat fikonträd i toppen. Från frö kan du själv bygga upp en sådan rot, men det tar tid. Mjölksaften kan irritera huden, och fikonarter räknas som giftiga för hundar och katter. Som bonsai är arten robust och en av de vanligaste inomhusbonsaierna.

Förökning

Fröna behöver ingen förbehandling. Strö ut dem på fuktig såjord eller kokossåmull och tryck ner dem lätt utan att täcka dem – de behöver ljus för att gro. Täck såbrättet med glas eller ett genomskinligt lock för att hålla kvar fukten och ställ det ljust, men inte i direkt sol, vid cirka 20–26 °C. De första groddplantorna brukar visa sig efter 3–7 veckor; inte alla frön gror. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad och går att hantera skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Placering och ljus

Fikus Ginseng ska stå så ljust som möjligt året runt – gärna i ett fönster mot söder, öster eller väster. På en mörk plats blir skotten långa, bladen stora, och plantan tappar lätt blad. Från slutet av maj, när nattemperaturen håller sig över cirka 15 °C, kan den stå ute på en ljus plats i lätt skugga; vänj den gradvis vid solen. Ta in den igen i god tid innan nätterna blir kalla.

Vattning och näringsämnen

Vattna ordentligt när odlingsmediet nästan har torkat i ytan och häll bort överskottsvattnet – stående vatten får rötterna att ruttna. Ju mörkare och svalare plantan står, desto mindre vatten behöver den. När luften inomhus är torr kan bladen sprejas med rent regnvatten i rumstemperatur; hög luftfuktighet främjar luftrötterna. Från april till september ges flytande bonsainäring var annan till var tredje vecka.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vart annat till vart tredje år på våren; rötterna kan samtidigt beskäras.

Beskärning

Fikus Ginseng tål beskärning bra och skjuter villigt nya skott, även från äldre ved. Låt ett nytt skott bilda 6–8 blad och klipp sedan tillbaka det till 2–3 blad. Mycket stora blad kan tas bort efter hand så att de nya blir mindre. Kraftigare beskärning av grenar görs bäst på våren. Vid snitt rinner vit mjölksaft ut; den slutar av sig själv.

Övervintring

Fikus Ginseng tål inte frost och ska på vintern stå ljust vid minst cirka 15 °C – vanlig rumstemperatur går bra. Ställ den så ljust som möjligt men inte direkt ovanför ett element, och undvik drag och stora temperaturväxlingar som får plantan att tappa bladen. Vattna något sparsammare än på sommaren, men låt aldrig rotklumpen torka ut helt, och ge ingen näring.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt sådmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.